

Meghívó

2010. szeptember 20.

A Tordasi Értékmegőrző-fejlesztő és kulturális Közhasznú Egyesület tisztelettel meghívja

2010. szeptember 25-én, szombaton, 15 órára a Tordasi Csárdához a Tordasi Tájház ünnepélyes megnyitójára!

A Tordas Értékmegőrző-fejlesztő és Kulturális Közhasznú Egyesület 2010. szeptember 25-én (szombat) 15 órakor - a Tordasi Csárda tőszomszédságában - tisztelettel és nagy szeretettel adja át Tordasnak és az itt lakóknak a közös erővel felépített HANGYA Tájházat.

Tordas első okmánya 1235-ben keletkezett. A XIV. századi falu lakóhelye a nyugati domb enyhe lejtőin (a mai temető felett) helyezkedett el. A török hódoltság alatt falunkkal a pusztítás végzett. A valamikori házak nyomait a dombhát lejtőin egy-egy bemélyedés jelzi.

A falu újraépítésének első dokumentuma az 1713-ban írt úrbéri szerződés, mely teljes vallásszabadságot biztosított a letelepedőknek, 70 évvel megelőzve II. József türelmi rendeletét. Az új honfoglalók főleg felvidéki tótok: Nyitra, Turóc és Pozsony megyéből jöttek.

Wünscher Frigyes: TORDAS, a BALOGH ELEMÉR SZÖVETKEZETI MINTAFALU című könyvében közölt, 1797-ből származó térkép kétségtelen bizonyíték - írja -, Görcs András és Pintér István házai a legrégebbi épületek.

Pintér István 1820 körül épült házának az említett HANGYA-könyv szerinti leírása minta volt a tájház építésénél. A házak alakja kivétel nélkül nyeregtetős, 30-40 cm eresztávolságra ugrik előre. A régebbi házaknál tornác nincsen.

Az első szoba az utca felől számolva ún. tisztaszoba, itt öltözködtek ünnepélyes alkalmakkor és a család jobb ruháit is itt tartották. Ezután következett a jellegzetes konyha pitvarral (előszobaféle), innen nyílt a ház lakás céljára szolgáló részének egyetlen bejárata. A bejárattal szemben a konyha. A pitvar és a konyha közötti szabad nyílást mestergerendával hidalták át. Erre erősítették a „fazekas deszkát”, melyre cserépedényeket, vásári tányérokat helyeztek. A konyha utca

felőli válaszfalához építették a tűzhelyet. A konyha után következő szoba hálókörnyezetként szolgált. A házak falait rendszerint úgy kívül, mint belül fehérre meszelték.

Cifka János, a Tordas Értékmegőrző- fejlesztő és Kulturális Közhasznú Egyesület elnöke a tájház 2008. májusi alapkövetésénél hangsúlyozta: „Ez a Tájház arra hivatott, hogy az emlékeket összegyűjtsük, kiállítsuk, bemutassuk, hiszen az elmúlt évszázadok szokásaira, az itt élők életmódjára egyre kevesebben emlékeznek.”

A nagy összefogással történő építéssel a tordasi lokálpatrióták megteremtették részint a közösségteremtő hagyomány őrzését, részint egy valóságos helyi múzeum létrehozását, azaz tájház születését. Bizonyítja, hogy a XX. század elején elnyert HANGYA szövetkezeti mintafalu főbb középületei és közművei itt, társadalmi összefogással épültek. A HANGYA szellem élő erejének tanúsága, hogy a 2010. év a magyar HANGYA SZÖVETKEZÉS, „a vidék magyarsága gazdasági gyarapodását szolgáló tevékenysége” Magyar Örökség Díjban részesült.

Ez alkalomból örömmel üdvözljük a közös erővel felépített tordasi HANGYA Tájházban.

Toman Ilona